

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 10/10

24 մայիսի 2016 թ.

Քննարկվեց «Բասեն» ԱԿ գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ՕՀՎ 07.04.2016թ-ի թիվ 5103402 ակտի դեմ:

«Բասեն» ԱԿ գանգատում բերված փաստարկները.

Սույն թվականի մարտի 24-ին ՀՀ ՊԵԿ ՕՀՎ աշխատակիցների կողմից ընկերության անվամբ հաշվառված հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կիրառման ճշտության ստուգման արդյունքում 07.04.2016թ-ին կազմվել է թիվ 5103402 միջամտող վարչական ակտը: Գանգատաբերը գտնում է, որ այն ապօրինի է և ենթակա է վերացման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

2016թ-ի մարտի 16-ին ընկերության Երևան քաղաքի, Մարգարյան 19/2 հասցեում գտնվող դեղատանը իրականացվել է ՀԴՄ-ի կիրառման ճշտության ստուգում: Դեղատանից օ/լ Նշան Արմենակյանի կողմից ժամը 16:49-ին կատարվել է 490 դրամ ընդհանուր արժեքով գնում՝ երեք հատ Նեմիսիլ /մեկ հատի արժեքը 130 դրամ/ և մեկ հատ Ասկորբինկա /մեկ հատի արժեքը 100 դրամ/, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ եղանակով: Օ/լ Նշան Արմենակյանի պնդմամբ դեղատան աշխատակից Քնարիկ Բոստանջյանի կողմից ՀԴՄ-ով արձանագրվել է միայն երեք Նեմիսիլի արժեքը և չի արձանագրվել Ասկորբինկայի արժեքը, մինչդեռ սույն պնդումը իրականությանը չի համապատասխանում, ինչը հաստատվում է սույն գանգատին կից ներկայացված ՀԴՄ կտրոններով և օպերիվագորի կողմից իրականացված գնումը արձանագրած տեսաձայնագրություններով:

Ինչպես նշվում է ակտում ստուգումն իրականացնող անձանց կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման, որից հետո ժամը 16:51-ին ՀԴՄ է մուտքագրվել նաև 100 դրամը /այսինքն այն հարյուր դրամը, որն իբր դեղատան աշխատակիցը գնման պահին չի մուտքագրել ՀԴՄ/, որից հետո դուրս է բերվել Z հաշվետվություն 7620 ֆիսկալ հասույթի գումարով: Սույնի կապակցությամբ պետք է նշել, որ ստուգումն իրականացնողներն ակտում ակնհայտ կեղծ տվյալներ են ներառել, քանի որ նրանք նախ 16:51-ին չէին կարող ՀԴՄ-ով մուտքագրել այդ 100 դրամը և դուրս բերել Z հաշվետվություն, որովհետև իրենց ով լինելու և դեղատուն գալու նպատակի մասին դեղատան աշխատակցին հայտնել են գնում կատարելուց հետո առնվազն երեսուն րոպե անց: Գնում կատարելու պահը արձանագրած տեսաձայնագրությունից հետևում է, որ դեղատան աշխատակիցը նրան սկզբում հանձնում է 390 դրամ արժողությամբ գնումը և ապա 16:49-ին մուտքագրում և հանձնում ՀԴՄ կտրոնը, այնուհետև օ/լ-ն որոշ ժամանակ ընտրում է Ասկորբինկան, վերցնում է այն և վճարում դրա համար, իսկ աշխատակիցը այդ նույն պահին ինչ-որ գրառում է կատարում վաճառքի տետրակի մեջ, այնուհետև Ասկորբինկայի դիմաց ստացված գումարը 16:51-ին մուտքագրում է ՀԴՄ /կտրոնը կցվում է/: Սույնից հետևում է, որ օ/լ-ների պնդումն առ այն, որ ժամը 16:51-ին իրենք են մուտքագրել այդ չարաբաստիկ 100 դրամը, ուղղակի կեղծիք է:

Ակտի ուսումնասիրությունից պարզվե է, որ ընկերությունը խախտել է ՀՀ կառավարության 01.08.2013թ-ի թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված թիվ 2-րդ հավելվածի 23-րդ կետի 2-րդ ենթակետի և 40-րդ կետի 4-րդ ենթակետի պահանջները:

Նշված իրավանորմերի համաձայն Գանձապահը պարտավոր է ապրանքները հանձնելու պահին՝ գնորդից կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց պատվիրատուից գումար ստանալու դեպքում տրամադրել ՀԴՄ կտրոն, իսկ օրենքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով հսկիչ-դրամարկային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում է դիտվում գնված ապրանքի կամ ստացված ծառայության արժեքից ցածր արժեքի կամ քանակից փոքր քանակի մուտքագրումը ՀԴՄ:

Տվյալ դեպքում նշյալ նորմերի խախտման հիմքով վարչական ակտ կազմելով խեղաթյուրվել են գործի փաստական հանգամանքները: Ինչպես նշվեց վերևում կատարվել է երկու գնում, մեկ անգամ ժամը 16:49-ին, իսկ մյուս անգամ՝ ժամը 16:51-ին, ուստի չի կարող խոսք գնալ գնված ապրանքի կամ ստացված ծառայության արժեքից ցածր արժեքի կամ քանակից փոքր քանակի գումար ՀԴՄ մուտքագրվելու մասին, քանի որ առաջին գնման դեպքում ապրանքի արժեքը կազմել է 390 դրամ, իսկ մյուս դեպքում 100 դրամ, որոնք վճարվել են առանձին-առանձին և համապատասխանաբար ՀԴՄ են մուտքագրվել առանձին:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ փաստվում է, որ 2016թ-ի մարտի 24-ին օրենքով նախատեսված կարգով ստուգում փաստացի չի իրականացվել, սակայն եթե մի պահ պատկերացնենք, որ այնուամենայնիվ ստուգում կատարվել է, ապա այն իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին ՀՀ օրենքի բազմաթիվ խախտումներով:

Ինչ վերաբերվում է ակտի նախագծին կցված դեղատան աշխատակից Քնարիկ Բոստանջյանի հայտարարությանը, ապա այն տրվել ճնշման ներքո: Օպերիվազորները իրենց ապօրենի գործողությունները հիմնավորելու նպատակով կիրառել են հոգեբանական ճնշում դեղատան աշխատակցից հայտարարություն կորզելու նպատակով:

Այսպիսով, ապացույցների հավաքման և ստուգմանն ուղղված գործողությունների կատարման ընթացքում պետք է ապահովվի անձանց իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը: Հակառակ դեպքում կատարված գործողության արդյունքում ստացված փաստական տվյալը, անկախ գործի համար ունեցած նշանակությունից, կորցնում է իր իրավական ուժը, ապացուցողական նշանակությունը և չի կարող ընդգրկվել կոնկրետ գործով ապացույցների համակցության մեջ և դրվել վարչական ակտի հիմքում:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը գանգատաբերը խնդրում է վերացնել սույն թվականի ապրիլի 7-ին կազմված թիվ 5103402 վարչական ակտը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարի 07.04.2016թ-ի թիվ 5103402 հանձնարարագրի համաձայն «Բասեն» ԱԿ-ում կատարվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ՕՀՎ 07.04.2016թ-ի թիվ 5103402 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 300.000 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ օ/լ Նշան Արմենակյանի կողմից ժամը 16:49-ին կատարվել է գնում 490 դրամ ընդհանուր արժեքով (երեք հատ Նեմիսիլ 1 հատը 130 դրամ և մեկ հատ վիտամին C Ասկորբինկա 100 դրամ արժողությամբ), որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ եղանակով: Վաճառող Քնարիկ Բոստանջյանի կողմից ՀԴՄ-ով արձանագրվել է միայն 390 դրամի գնումը: ՀԴՄ-ով չի արձանագրվել վիտամին C Ասկորբինկայի արժեքը 100 դրամի չափով: Ստուգում իրականացնող անձինք ներկայացրել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետև, ժամը 16:51-ին ՀԴՄ է մուտքագրվել չմուտքագրված 100 դրամը, դուրս է բերվել Z հաշվետվություն՝ 7620 դրամ ֆիսկալ հասույթի գումարով:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ խախտվել են ՀՀ կառավարության 01.08.2013թ-ի թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված թիվ 2 հավելվածի 23-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները, որը համաձայն նույն հավելվածի 40-րդ կետի 4-րդ ենթակետի համարվում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում: Արդյունքում կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվությունը՝ գումարով 300.000 դրամ:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է՝

...

բ) վարչական մարմինը՝ անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում»:

Իր հերթին, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Վարչական մարմնի կողմից քննարկվող փաստական հանգամանքների վերաբերյալ անձի ներկայացրած տվյալները, տեղեկությունները համարվում են հավաստի բոլոր դեպքերում, քանի դեռ վարչական մարմինը հակառակը չի ապացուցել»:

Քննարկվող դեպքում Ակտի կազմման պայմաններում ընկերության համար առկա են ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքներ: Հետևապես, ստուգման ակտի 1-ին կետով արձանագրված խախտման ապացուցման պարտականությունը կրում է վարչական մարմինը՝ ի դեմս ստուգումն իրականացրած պաշտոնատար անձանց:

Ըստ Ակտի, ժամը 16:49-ին կատարվել է երկու գնում 490 դրամ ընդհանուր արժեքով, այն է՝ նախ գնվել է երեք հատ Նեմիսիլ 390 դրամ ընդհանուր արժեքով, այնուհետև՝ մեկ հատ վիտամին C, 100 դրամ արժեքով: Սակայն Վաճառող Քնարիկ Բոստանջյանի կողմից ՀԴՄ է մուտքագրվել միայն 390 դրամի գնումը:

Տվյալ դեպքում խախտման փաստն ապացուցված համարվելու համար ստուգումն իրականացնող անձինք կատարված գնումներից հետո նախ պետք է ՀԴՄ-ից դուրս բերեին Z հաշվետվությունը, համոզվեին վճարված 100 դրամը ՀԴՄ չմուտքագրված

լինելու մեջ, այնուհետև պետք է ՀԴՄ մուտքագրեին չմուտքագրված 100 դրամը և կրկին անգամ դուրս բերեին Z հաշվետվություն: Նման հաջորդականությամբ գործողությունների իրականացման պայմաններում հնրավոր կլիներ պնդել վճարված 100 դրամը ՀԴՄ մուտքագրված չլինելու մասին: Սակայն տվյալ դեպքում վերոգրյալ գնումները կատարելուց հետո առանց ՀԴՄ-ից Z հաշվետվությունը դուրս բերելու մուտքագրվել է 100 դրամը և նոր միայն ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել Z հաշվետվություն: Արդյունքում ստեղծվել է մի իրավիճակ, երբ ըստ էության հանարվոր չէ պարզել, թե 100 դրամ գումարը ՀԴՄ ում կողմից է մուտքագրվել՝ Վաճառող Քնարիկ Բոստանջանի, թե ստուգումն իրականացնող անձի:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ իրականացված ստուգմամբ, ըստ էության, չի հիմնավորվել վճարված 100 դրամը ՀԴՄ մուտքագրված չլինելու, հետևապես նաև ՀՀ կառավարության 01.08.2013թ-ի թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված թիվ 2 հավելվածի դրույթները «Բասեն» ԱԿ կողմից խախտված լինելու հանգամանքը: Այսինքն, քննարկվող դեպքում խախտվել են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետի պահանջները, ինչն էլ իր հերթին հիմք է հանդիսանում նույն օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով Ակտն անվավեր ճանաչելու համար:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Է՝

Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ՕՀՎ 07.04.2016թ-ի թիվ 5103402 ակտը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ